

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum falsitas requiratur ad periurium? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

in posterum pro illo peccato grauior pœna referu-
batur. Dicitur enim Exod. 32. Ego autem in die
vltionis visitabo hoc peccatum eorum.

Ad secundum dicendum, quòd superstirio habet si-
militudinem cum religione, quantum ad materialem
actum, quem exhibet, sicut religio; sed quantum
ad finem, plus contrariatur ei, quàm tentatio Dei;
quia plus pertinet ad diuinam irreuerentiam, vt di-
ctum * est.

*in corpo-
re arti.*

Ad tertium dicendum, quòd de ratione diuinæ ex-
cellentie est, quòd sit singularis & incommunicabilis.
Et idè idem est contra diuinam reuerentiam agere
aliquid, & diuinam reuerentiam alteri communicare.
Non est autem similis ratio de honore parentum, qui
potest, sine culpa, alijs communicari.

QVÆST. XCVIII.

De periurio, in quatuor articulos diuisa.

Dinde considerandum est de periurio. Et circa
hoc quaruntur quatuor.

- ¶ Primo, vtrum falsitas requiratur ad periurium?
- ¶ Secundo, vtrum periurium semper sit peccatum?
- ¶ Tertio, vtrum semper sit peccatum mortale?
- ¶ Quarto, vtrum peccet ille qui iniungit iuramen-
tum periuro?

ARTIC. I.

*Vtrum falsitas eius quod in iuramento confirmatur,
requiratur ad periurium?*

521
*inf. 9. 12.
a. 3. ad 3.
et 3. def.
12. a. 4.
* q. 89. a.
3. c. 1. de
crim. fal-
si.*

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd falsitas
eius quod in iuramento confirmatur, non requi-
tatur ad periurium. Vt enim supra dictum *, sicut
veritas debet concomitari iuramentum, ita etiam
iudicium, & iustitia. Sicut ergo incurritur periurium
per defectum veritatis: ita etiam per defectum
iudicii, puta, cum aliquis indiseretè iurat; & per
defectum iustitie, puta cum aliquis iurat aliquid il-
licitum.

¶ 2. Præterea, Illud per quod aliquid confirmatur,
potius esse videtur eo, quod confirmatur per illud,
sicut

sicut in syllogismo principia sunt potiora conclusio-
ne. Sed in iuramento confirmatur dictū hominis per
assumptionem diuini nominis. Ergo magis videtur
esse periurium, cum aliquis iurat per falsos deos,
quam si veritas desit dicto hominis, quod iuramento
confirmatur.

¶ 3 Præterea, Aug. dicit * in serm. de verb. Apost. *in ser. 28*
Iacobi, Homines falsum iurant, vel cū fallunt, vel cum *non vemo*
fallunt. Et ponit tria exēpla: quorū primū est, Fac il- *lū a prin.*
lum iurare qui verū putat esse, pro quo iurat; & ta- *to. 10.*
men falsum est. Secundum est, Da alium qui scit falsū
esse & iurat, tamquā verum sit. Tertium est, Da alium
qui putat esse falsum & iurat, tamquam sit verum: quod
fortē verum est: de quo postea subdit, quōd periurus
est. Ergo aliquis veritatē iurans, potest esse periurus.
Non ergo falsitas requiritur ad periurium.

SED contra est, quōd periurium diffinitur esse
mendacium iuramento firmatum.

RESPONDEO dicendum, quōd sicut supra di-
ctum * est, Morales actus ex fine speciem sortiuntur. *q. 92. a. 2*
Finis autem iuramenti, est confirmatio dicti humani, *et 12. q. 1*
cui quidem confirmationi falsitas opponitur. Per hoc *a. 3. et q.*
enim confirmatur aliquod dictum, quōd ostenditur fir- *18. a. 6.*
miter esse verum: quod quidem non potest contingere
de eo, quod falsū est. Vnde falsitas directē euacuat
finem iuramenti. Et propter hoc à falsitate præcipuē
specificatur peruersitas iuramenti, quæ periurium
dicitur: Et ideō falsitas est de ratione periurij.

Ad primū ergo dicendum, quōd sicut Hieron. * dicit
Hier. 4. Quocumque illorum trium defuerit, periur- *Et iura-*
ium est, non tamen eodem ordine. Sed primo quidē *bis, dicit*
& principaliter, periurium est, quando deest veritas, *Dominus*
ratione iam ¶ dicta. Secundario autem, quando deest *to. 5.*
iustitia. Quocumque enim modo quis iurat illicitum, *in corpo-*
ex hoc ipso falsitatem incurrit: quia obligatus est ad *re aut.*
hoc quōd contrariū faciat. Tertio verō, quando deest
iudicium; quia cum indiscretē iurat, ex hoc ipso, pe-
riculo se committit falsitatem incurrendi.

Ad se-

li. 2. tom. 89 10. 2. Ad secundum dicendum, quod principia in syllogismis sunt potiora, tamquam habentia rationem actiui principij: ut dicitur in * secundo Physicorum. Sed in moralibus actibus principalior est finis, quam principium actuum. Et ideo licet sit peruersum iuramentum, quando aliquis verum iurat per falsos deos; tamen ab illa peruersitate iuramenti periurium non nominatur: quod tollit iuramenti finem, falsum iurando.

Ad tertium dicendum, quod actus morales procedunt à voluntate: cuius obiectum est bonum apprehensum. Et ideo si falsum apprehendatur ut verum, erit quidem relatum ad voluntatem, materialiter quidem falsum, formaliter autem verum. Si autem id quod est falsum, accipiatur ut falsum, erit falsum & materialiter & formaliter. Si autem id quod est verum, apprehendatur ut falsum, erit verum materialiter & falsum formaliter. Et ideo in quolibet istorum casuum saluatur aliquo modo ratio periurij, propter aliquem falsitatis modum. Sed quia in vnoquoque potius est id quod est formale, quam id quod est materiale: non ita est periurus ille qui falsum iurat, quod putat esse verum, sicut ille qui verum iurat, quia ream linguam non facit nisi rea mens.

in ser. 28.
de verbis
Apost.
ut qui in-
sulem à
pr. n. 10. 2
522
c. 1 de cri-
mine fal-
s.

ARTIC. II.

Utrum omne periurium sit peccatum?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod non omne periurium sit peccatum. Quicumque enim non implet quod iuramento confirmauit, periurus esse videtur. Sed quandoque aliquis iurat se facturum aliquid illicitum, puta adulterium vel homicidium: quod si faciat, peccat. Si ergo etiam non faciendò peccaret peccato periurij, sequeretur quod esset perplexus.

¶ 2 Præterea, Nullus peccat faciendò quod melius est. Sed quandoque aliquis periurando facit quod melius